

NOI DESCOPERIRI MONETARE INTRATE ÎN PATRIMONIUL MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A ROMÂNIEI

Tudor Alexandru Martin*

Abstract

The purpose of this article is to present a few of the objects uncovered across the country, which entered the collection of the National History Museum of Romania between August and December 2015. The material is organised by type and by the place of discovery. Most of the finds were discovered using metal detectors in forests, near existing or dried out water streams and close to old, untravelled roads.

Key words: Coins, tokens, badge, jewelry, coin hoards.

Acest articol își propune să introducă în circuitul științific o serie de descoperiri monetare intrate în colecția Muzeului Național de Istorie a României între august și decembrie 2015. Organizarea materialului numismatic provenit din descoperiri s-a făcut pe tipuri de obiecte și după locul descoperirii. Majoritatea descoperirilor au fost realizate cu ajutorul detectoarelor de metale, în păduri, pe lângă cursuri de apă actuale sau secate și în apropierea drumurilor nefolosite sau foarte rar străbătute astăzi.

Descoperiri izolate

I. Monede

Pădurea de lângă satul Balta Neagră, comuna Nuci, județul Ilfov

3:1

1. Moldova

Șiling, AE, 0.23 g, 13.9 x 14.14 mm. Moneda a fost emisă în timpul domniei lui Dabija Istrate (1661-1665) la monetăria de la Suceava. Se păstrează destul de prost, fiind corodată din cauza solului, perforată și având fragmente lipsă, dar încă se mai pot observa urmele argintării, atât pe avers cât și pe revers. A fost donată la sfârșitul lunii septembrie.

---

* Muzeul Național de Istorie a României, București.

E-mail: green_yuri_13@yahoo.com

2. Polonia

3 Poltorak, 1627, AR, 0.79 g, 19.06 x 19.17 mm. Moneda are starea de conservare bună, fiind ușor tocită pe ambele fețe. A fost donată împreună cu piesa prezentată mai sus.

Pădurea de lângă comuna Bulbucata, județul Giurgiu

3. Imperiul Otoman

Către începutul lunii octombrie au fost aduse la muzeu trei monede otomane din argint. Două dintre ele sunt parale emise în timpul domniei sultanului Ahmed al III-lea (1703-1730) la monetăria de la Constantinopol/Istanbul. Au următoarele greutate și dimensiuni: 0.37 g, 12.44 x 12.77 mm și 0.35 g, 14.85 x 15.38 mm. Ambele sunt perforate, una cu un vârf de cuțit și cealaltă, cel mai probabil cu un cui.

4. Imperiul Otoman

A treia monedă este tot o Para emisă la Istanbul în anul 1757, care are greutatea de 0.47 g și 15.82 x 16 mm.

5. Imperiul Austriac

La începutul lunii octombrie au fost donate aceste două monede din bronz. Ele sunt următoarele: 1 Crăițar, 1816, 7.23 g, 26.15 mm și 1 Crăițar, 1816, 7.55 g, 25.2 x 25.4 mm. Au starea de conservare bună, deși ambele sunt corodate de la depozitarea în sol.

Pădurea de lângă comuna Dascălu, județul Ilfov

6. Imperiul Otoman

Para, AR, 0.4 g și 14.44 x 14.67 mm. Piesa a fost bătută în timpul domniei sultanului Mustafa al III-lea (1757-1774) la monetăria de la Constantinopol. Piesa a fost donată la începutul lunii august.

Pădurea de lângă comuna Moara Vlăsiei, județul Ilfov

7. Imperiul Otoman/Egipt

Para, AR, 0.59 g și 14.42 x 14.62 mm. Moneda a fost emisă în timpul domniei sultanului Mehmed al III-lea la monetăria de la Misir. A fost donată la sfârșitul lunii octombrie.

8. Polonia

Fals după o monedă de 6 Groși emisă în secolul al XVII-lea. Pe ambele fețe se observă clar cum foița de argint s-a exfoliat. Piesa are 3.63 g, 26.76 x 27 mm și a fost donată la începutul lunii septembrie 2015.

Pădurea de lângă comuna Dascălu, județul Ilfov

9. Moldova

La începutul lunii octombrie au fost descoperite și donate trei imitații de epocă după Șilingi suedezi de secol XVII emiși la Riga. Piese au următoarele greutate și dimensiuni: 0.39 g și 14.42 x 15.34 mm; 0.4 g și 15.25 x 15.3 mm; 0.62 g și 15.67 x 15.77 mm.

Pădurea Snagov, județul Ilfov

10. Polonia/Lituania

1/2 Gros, 1562, AR, 0.73 g, 18.39 x 20 mm. Moneda are fragmente lipsă și a fost donată la sfârșitul lunii noiembrie.

Pădurea de lângă comuna Ștefănești de Jos, județul Ilfov

11. Imperiul Austriac

30 Kreuzer, 1807, AE, 18.22 g, 37.8 mm, monetăria Viena. Moneda a fost donată la începutul lunii decembrie.

Pădurea de lângăsatul Țegheș, comuna Domnești, județul Ilfov

12. România

10 Bani, 1867, AE, 8.98 g și 30 mm. Piesa este tocită pe ambele fețe și este corodată de la solul în care a stat. A fost donată la jumătatea lunii septembrie.

II. Jetoane

Pădurea de lângă comuna Moara Vlăsiei, județul Ilfov

13. Nuremberg

Jeton din bronz emis în secolul al XVIII-lea. Aversul este indescifrabil, iar pe revers în centru **se regăsește** un glob cruciger. Jetoane de acest tip au mai fost descoperite în anii 2013 și 2014 în păduri din **județul Ilfov**. Are 0.82 g, 21.54 mm, **este perforat și** deformat. A fost donat la **sfârșitul** lunii octombrie.

Pădurea Snagov, județul Ilfov

14. Nuremberg

Jeton din bronz emis în secolul al XIX-lea **de către** Iohan Lauer. Pe avers, în centru, sunt **reprezentate** soarele, câteva stele și luna, iar pe revers **este reprezentată o corabie**. **Cântărește 0.5 g și are 13.7 x 13.9 mm**. A fost donat la mijlocul lunii decembrie. Un jeton asemănător a fost descoperit în aceeași pădure în luna mai 2015.

15. Imperiul Austriac?

Acest jeton, emis între secolele al XIX-lea și al XX-lea, a fost transformat în cerceș. Pe ambele fețe are vulturul bicefal austriac, este din bronz și are greutatea de 0.64 g. A fost donat împreună cu cel prezentat mai sus.

III. Insigne

Pădurea de lângă comuna Dascălu, județul Ilfov

16. Serbia?

Cel mai probabil această insignă din bronz provine cel mai probabil din Serbia. Are 0.71 g, 12.6 mm și a fost donată la începutul lunii august.

IV. Obiecte de podoabă

Pădurea de lângă comuna Cernica, județul Ilfov

17. Vatican?

Medalion religios catolic realizat între sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea (pe avers fiind reprezentată efigia papei Leon al XIII-lea). Este din bronz, are greutatea de 2.64 g și a fost donat la sfârșitul lunii septembrie.

Pădurea Snagov, județul Ilfov

18. Atelier local?

Către jumătatea lunii septembrie a fost donat un fragment dintr-un cercel care are starea de conservare proastă, fiind corodat și având o serie de elemente desprinse sau îndoite. Nici materialul din care este realizat nu este de bună calitate, stratul de argint cu care a fost suflat cercelul fiind foarte subțire, acesta se păstrează doar pe verigi și în zonele mai adânci ale decorului. Are greutatea de 3.23 g.

Tezaure/Depozite monetare

Pădurea de lângă satul Balta Neagră, comuna Nuci, județul Ilfov

1. Emden, Jever, Imperiul Otoman

La jumătatea lunii septembrie a fost donat acest depozit/mic tezaur monetar găsit în pădurea din apropierea localității ilfovene Balta Neagră. Este alcătuit din 12 monede din argint, trei din orașe germane (Emden și Jever) și nouă turcești. Monedele sunt cuprinse între secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, cea mai veche fiind emisă la Emden (între 1624 și 1657), iar cea mai recentă la Constantinopol în timpul domniei sultanului Ahmed al III-lea (1703-1730). Piesele sunt următoarele: 28 Stuiver, 1624-1657, Emden, 18.83 g, 39.58 x 39.82 mm; 28 Stuiver, 1649-1651, Jever, 18.4 g, 41 x 41.24 mm; 28 Stuiver, 1649-1651, Jever, 18.5 g, 40.82 x 41.02 mm; Kuruş, 1695-1703, Imperiul Otoman, 18.26 g, 37.79 x 37.86 mm; Kuruş, 1695-1703, Imperiul Otoman, 18.3 g, 38,26 x 38.4 mm; Kuruş, 1695-1703, Imperiul Otoman, 18.49 g, 39.35 x 39.55 mm; Kuruş, 1695-1703, Imperiul Otoman, 18.88 g, 39.57 x 39.64 mm; Zolota, 1703-1730, 18.05 g, 37.94 x 38.45 mm; Zolota, 1703-1730, 18.19 g, 36.97 x 37.25 mm; Zolota, 1703-1730, 19.19 g, 35.86 x 35.9 mm; Zolota, 1703-1730, 19.2 g, 38.04 x 38.36 mm; Zolota, 1703-1730, 19.22 g, 36.42 mm. Au starea de conservare bună, deși toate sunt mai mult sau mai puțin tocite pe ambele fețe.

Pădurea Băneasa, București

2. Moldova și Valahia

Acest tezaur alcătuit din 39 de monede de tip 2 Parale / 3 Copeici a fost donat la începutul lunii decembrie 2015. Dintre acestea 22 sunt bătute în anul 1773, 11 în anul 1772, iar pentru restul de 6 nu a fost posibilă identificarea anului din cauza uzurii. Cea mai ușoară are greutatea de 14.31 g, iar cea mai grea are 22.82 g. Conform spuselor descoperitorului aproximativ 25 dintre piese au fost găsite sub formă de fișic – cel mai probabil toate erau strânse într-un fișic, fiind depozitate într-un recipient din material textil sau din piele, care a putrezit.

Pădurea de lângă comuna Dascălu, județul Ilfov

3. Polonia/Lituania, Spania și Ungaria

Acest mic tezaur alcătuit din monede și un nasture, toate de argint, a fost descoperit și predat muzeului la începutul lunii august. Piese sunt emise în secolele XVI-XVII și au următoarele caracteristici: 4 Reali, sec. XVI-XVII, Spania – 6.41 g și 27.7 x 31.95 mm; ½ Gros, sec. XVI, Polonia/Lituania – 0.8 g și 19.7 mm; ½ Gros 1564, Polonia/Lituania – 0.8 g și 18.32 x 18.59 mm; ½ Gros, sec. XVI, Polonia – 0.39 g și 17.81 mm; ½ Gros 1509, Polonia – 0.48 g și 16.14 x 18.23 mm; ½ Gros 1509, Polonia – 0.54 g și 17.89 x 17.97 mm; ½ Gros 1523, Polonia – 0.52 g și 16.91 x 17.84 mm; Solidus/Şiling, sec. XVI-XVII, Polonia/Riga – 0.33 g și 14.67 x 15.44 mm; Dinar 1562, Ungaria – 0.19 g și 12.37 x 14.68 mm; Dinar 1577, Ungaria – 0.28 g și 12.67 x 15.05 mm; Dinar 1580, Ungaria – 0.34 g și 14.67 x 14.74 mm; nasture – 1.12 g și 9.32 x 16.18 mm.

Pădurea de lângă satul Țegheș, comuna Domnești, județul Ilfov

4. Imperiul Austriac

Tot la jumătatea lunii septembrie a fost donat acest depozit alcătuit din opt monede din bronz și două bile de muschetă din plumb. Acesta este foarte interesant, deoarece este alcătuit din monede și muniție. Monedele au toate valoarea de un crăițar, șapte fiind emise pentru Austria, iar a opta pentru Ungaria. Cea mai târzie piesă este cea bătută în anul 1849, pentru Ungaria la monetăria de la Baia Mare. Pe celelalte monede apare anul 1816, însă au fost emise până în 1852 folosind anul inițial al baterii. Ele au greutate cuprinse între 7.12 g și 8.4 g, dimensiuni între 25.5 mm și 27 mm, iar bilele cântăresc 26.15 g și 26.4 g. Cel mai probabil prezența acestui depozit poate fi pusă pe seama mișcărilor de trupe străine ce au avut loc la jumătatea secolului al XIX-lea în jurul capitalei Țării Românești. Asocierea monedelor cu bilele de muschetă poate indica faptul că tezaurul a aparținut unui militar austriac sau maghiar.

Bibliografie

World Coins 2003 – *World Coins 1601-1700*, 3rd edition, 2003.

World Coins 2002 – *World Coins 1701-1800*, 3rd edition, 2002.

World Coins 2004 – *World Coins 1801-1900*, 4th edition, 2004.

<http://www.ukdfd.co.uk/pages/nuremberg-jetons.html>

Explicația planșelor / Explanation of the plates

Planșa 1 – Harta descoperirilor prezentate în articol.

Plate 1 – The map of the finds presented in the article.

